

СТРАТЕГІЯ “РАФТ” – сучасний інструмент розвитку мовлення

Реалізація завдань різних освітніх галузей через усне і письмове висловлювання

Майя ГРИБАЧОВА, заступник директора з НВР;

Олена ПІКА, старший учитель, учителька початкових класів, Мелітопольський НВК № 16, Запорізька обл.

Уміння висловлюватися чітко, доречно, влучно, грамотно і граматично правильно — окраса освіченої людини. Щоб комунікація була успішною, адресант також має усвідомлювати, яку саме інформацію хотіли б від нього почути, доречно оформлювати її і не відходити далеко від заданої теми. Усі ці аспекти охоплює цікава стратегія розвитку критичного мислення — “РАФТ”. Розкриємо особливості послуговування нею у початковій школі.

Розвиток мовленнєво-творчих здібностей учнів, вироблення культури усного й писемного мовлення як засобу вільного спілкування та самовираження — визначальні завдання початкової освіти. Формуванню вмінь молодших школярів давати розгорнуті відповіді й будувати усні та письмові зв'язні висловлювання, збагаченню словникового запасу, сприйняття мови як засобу пізнання навколишнього світу сприяє впровадження в освітній процес стратегії “РАФТ”. Послугуючись нею, можна створювати оригінальні усні та письмові зв'язні висловлювання будь-якого жанру. Ознайомити учнів зі стратегію варто вже у 1-му класі. Це дасть змогу налагодити процес опрацювання учнем інформації, навчати бачити ситуацію з різних, часом несподіваних ракурсів, допомогати глибше усвідомити природу речей.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ

Учитель готує кілька варіантів РАФТ-таблиці — різних за складністю для реалізації диференційованого підходу, для різних форм роботи (індивідуальної, парної, групової, фронтальної). Для зручності користування таблиці оформлюють у різних кольорах.

Кожна таблиця містить чотири стовпчики:

Р — роль. Хто ти? Від чийого імені розповідаєш?

А — аудиторія. Для кого розповідаєш?

Ф — формат. У якій формі (у якому жанрі) буде твоє висловлювання (казка, есе, лист, запрошення, опис тощо)?

Т — тема. Про що твоя розповідь?

Таблицю з часом можна звести до короткої схеми:

Хто? → **Кому?** → **У якій формі?** → **Що може сказати?**

Різновиди опорної таблиці

Для індивідуальної роботи

Роль Хто?	
Аудиторія Кому?	
Формат У якій формі?	
Тема Що може сказати?	

Для роботи в парі

Роль	Аудиторія	Формат	Тема

Для роботи в групі

Р			
А			
Ф			
Т			

Завдання учнів — обрати персонажа, вжитися в його роль і донести до аудиторії певне висловлювання від його імені.

Робота за стратегією “РАФТ” відбувається у кілька етапів.

Етапи робота за таблицею

I етап

На початку педагог обговорює (записує) з учнями всі **ролі**, які можливо обрати з певної теми. Для цього дітям потрібно відповісти на кілька запитань.

Орієнтовний перелік запитань

- Хто є учасником таких подій?
- Хто з учасників хотів би розповісти про ці події?
- Хто ще може бути зацікавленим описати це?

З позиції якого персонажа ви можете розповісти цю історію?

Здебільшого діти називають звичні ролі: учні класу, вчені, вчитель, батьки, люди різних професій. Варто стимулювати дітей обирати предмети або явища — це можуть бути, наприклад, пенал, квітка, листочок на дереві, веселка, письмовий стіл, одяг у шафі тощо.

II етап

Після того, як обговорено можливі ролі та складено список персонажів, потрібно з’ясувати, для кого цей твір створюється, та про що хотіла б дізнатися цільова аудиторія.

Орієнтовний перелік запитань

- До кого звертатиметься персонаж?
- Хто це? Що ви про нього знаєте?
- Чому йому буде цікаво читати текст (слухати розповідь)?
- Про що слід написати (розповісти), щоб зацікавити та звернути увагу?

III етап

Після визначення адресатів і запису можливої аудиторії відбувається обговорення формату, в якому має бути подано твір. Це найскладніше завдання, оскільки

у молодших школярів бракує знань про жанри і їхні особливості. На перших порах варто пропонувати учням зразок тексту (можливо, презентуючи його від імені персонажа), пояснивши особливості такого повідомлення. У 1-му класі слід добирати прості, стислі тексти: смс-повідомлення, усне звертання, запрошення. Починаючи з 2-го класу, доцільно створювати невеличку розповідь, вірш, заяву, лист або розписку.

IV етап

Після обговорення ролей, аудиторії та формату тексту необхідно конкретизувати теми твору для визначення головних ідей. Важливо, щоб теми були пов’язані з реальним життям.

Стратегію “РАФТ” можна використовувати фронтально, для індивідуального навчання, роботи в парах і групах на уроках української мови, читання, курсу “Я досліджую світ”.

Алгоритм поступового впровадження стратегії “РАФТ” у практику роботи

1. Визначаємо й обираємо ролі (з 1-го класу).
2. Складаємо коротке висловлювання від імені свого персонажу (з 1-го класу).
3. Визначаємо цільову аудиторію. Обираємо варіант тексту із запропонованих (з II семестру 1-го класу).
4. Пишемо мінітекст для певної аудиторії без визначення його формату (з 2-го класу).
5. Обираємо форми тексту з урахуванням ролі й аудиторії, для якої його пишуть (з 3-го класу).

Значення роботи за стратегією “РАФТ”:

- збагачення словникового запасу учнів;
- опанування знань про літературні жанри;
- ознайомлення з особливостями написання різних за будовою творів;
- вправлення у вживанні художніх засобів;
- формування вміння створювати оригінальні тексти;
- вироблення навичок ведення діалогу.

Під час такої діяльності розвивається мовлення учнів, формується їхня культура спілкування, яка виявляється не тільки в доречному використанні формул мовленнєвого етикету, а й в умінні уважно слухати співрозмовника і вчасно призупиняти своє мовлення, щоб дати можливість висловитися іншому.

Проілюструємо фрагментами уроків, як у динаміці відбувається опанування стратегії “РАФТ” учнями 1-го класу.

ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЇ “РАФТ” НА УРОКАХ У 1-МУ КЛАСІ

Урок навчання грамоти

з теми “Звуки [с], [с’]. Букви С, с”

I. Підготовчі вправи (4–5 хв)

— Послухайте скоромовку і скажіть, який звук найчастіше повторюється в ній:

Хитру сороку спіймати морока,
а на сорок сорок — сорок морок.

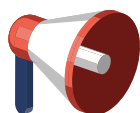
НЕ БАРИТЬСЯ!

Передплатіть на II півріччя сучасний журнал
“Учитель початкової школи”

Отримайте надійну фахову підтримку

Акція! На сайті upsh.com.ua/peredplata
передплата на комплект журналів
“Учитель початкової школи” + “Джміль”
зі знижкою **-20%**

-20%

Індекси для передплати на пошті:

68604 комплект “УПШ” + “Джміль”

89869 журнал “УПШ”

+ **якісні е-матеріали до кожного випуску:**

- відео- й аудіоматеріали
- розвивальні вправи
- картки із завданнями
- пам'ятки та презентації
- дидактичні ігри

**Відтепер передплатники “УПШ”
можуть читати журнал онлайн!**

Повні версії всіх публікацій —
на сайті upsh.com.ua